

TOSHKENT OQSHOMI

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 26 (14,129) 29 ИЮНЬ, ПАЙШАНБА 2023 ЙИЛ

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

vto-117

yto_nz@mail.ru

@Toshkent_oqshomi

Toshkent ogshomi

Toshkent Oqshomi_24

САЙЛОВ ГА

КИЗГИН ХОЗИРЛИК ҚЎРИЛМОҚДА

Маълумки, 9 июль куни мамлакатимиз ҳаётида муҳим сиёсий жараён – муддатидан олдин Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови бўлиб ўтади. Мазкур санага ҳар бир ҳудудда алоҳида, пухта тайёргарлик қўрилмоқда. Хусусан, сайлов участкалари сайловчиларнинг ўз хошиш иродаларини эмин-эркин билдириши, Конституциявий ҳукукларидан тўлақонли фойдаланишлари учун шай ҳолатга келтирилмоқда.

Жумладан, 14-Тошкент шаҳар сайлов округи бўйича жами 822 та сайлов участкалари тузилди. Бунда овоз берувчилик ҳамда участка сайлов комиссияси аъзоларига қуляйлик яратиш мақсадида, барча қуляйликларга эга бўлган бинолар, хоналар ажратилишига алоҳида эътибор қаратилди. Унга кўра, мактабларда – 319 та, коллеж, лицей ва техникумларда – 37 та, олий таълим муассасаларида – 40 та, маҳалла гузари ва биноларида – 207 та, ҳарбий қисмларда ва озодликдан маҳрум этиши муассасаларида – 8 та, тиббиёт муассасалари, санаторий ва дам олиш масканларида – 103 та, давлатга қарашли корхона ва ташкилотларда – 48 та, маданият ва спорт марказларида – 34 та, адлия ва давлат хизматлари агентлиги биноларида – 3 та, тадбиркорлик субъектлари биноларида – 23 та хоналар ташкил этилди.

**Фурқат МАҲМУДХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти
сайловини ўтказувчи 14-Тошкент шаҳар округи
сайлов комиссияси раиси ўринбосари:**

– Бизнинг сайлов комиссиямиз аъзолари, раислари тажрибали мутахассислар, уларнинг кўпчилиги аввал ҳам сайлов жараёнларининг ташкилий жараёнларида фаол қатнашган. Шундай бўлса-да, ҳар бир жараёнга илк маротаба киришаётгандек катта масъулият билан ёндошмоқда. Марказий сайлов комиссияси томонидан ўқишилар ҳам ташкил этилган. Бундан ташқари, участка сайлов комиссияларининг ишларига жуда катта ёрдамлар кўrsатилади. Марказий сайлов комиссияси томонидан меъёрий ҳужжатлар тўплами, яъни Сайлов кодексидан тортиб, Марказий сайлов комиссиясининг айнан сайлов жараёнларига зарур бўлган барча қарорлари чоп этилган ҳаволалар тақдим этилди. Ушбу ҳужжатлар тўплами аввалгиларига нисбатан тубдан фарқ қиласди. Улар бюрократик эмас, балки халқичил тарзда ишлаб чиқилган. Мазкур ҳужжатларда сайлов жараёнининг қандай ўтиши бошидан охиригача кўrsatilgan. Агар мана шунга амал қилинадиган бўлса, сайловнинг шаффоғлиги ҳам, тўғри ўтиши ҳам таъминланади.

Улардан биттаси участка сайлов комиссиялари учун ўқув кўлланма бўлиб, унда бизни кувонтирадигани барча маълумотлар интерфаол кўринишда берилган. Мисол учун, ногиронлиги бўлган, ҳаракатланиш имкониятига эга бўлмаганлар, кўзи ожизлар, эшитиш ва гапиришда нўқсони бўлган фуқаролар сайлов участкасига келганида уларга қандай ёрдам кўrsatiliши кераклиги аниқ келтириб ўтилган. Бундан ташқари, кекса сайловчилар, яъни 70 ўшдан ошган фуқаролар, шунингдек, илк маротаба сайловда иштиrok этаётган ёшларга ёрдам бериш бўйича маълумотлар, тавсиялар ва нормалар берилган.

Бугунги кунда очиқ сайлов участкалари билан бирга ёлиқ сайлов участкалари ҳам тайёр ҳолатга келтирилган. Айримлар ёлиқ участкалар нима эканлигини тушунмайди. Ёлиқ участкаларга касалхоналар, ҳарбий қисмлар киради. У ерда ўзининг контингенти бор.

Ана шундай ёпиқ сайлов участкаларидан бири Республика ихтисослаштирилган илмий-амалий травматология ва ортопедия тиббиёт марказида ташкил этилган. 631-участка сайлов комиссияси томонидан сайловчиларнинг эркин овоз беришлари учун барча шароитлар яратилган. Агарда 9 июль куни фуқаролардан кимdir ушбу марказга келса ёки даволанаётган бўлса, участкадаги мавжуд имкониятлардан фойдаланиб, овоз бериши мумкин бўлади.

**Санжар ҚЎЧҚОРТОЕВ,
631-участка сайлов комиссияси раиси,
Республика ихтисослаштирилган илмий-
амалий травматология ва ортопедия
тиббиёт маркази илмий ходими:**

– Сайловда иштиrok этиши ҳар бир фуқаронинг сиёсий ҳукуқидир. У қай ахволда бўлишидан қатъий назар ўз мамлакати ҳаётидаги муҳим сиёсий жараёнда фуқаролик позициясини билдириш ҳукуқига эга. Шу кечакундузда марказимизда 400 нафардан ортиқ беморлар даволанмоқда. Уларнинг аксарияти травматологик, ортопедик беморлар бўлиб, асосан операция бўлганлардир. Шунинг учун ҳам ҳар бир беморнинг олдига кириб, уларнинг сайловдаги иштиrokларини таъминлаш учун барча тайёргарлик қўрилган.

Маълумотларга кўра, пойтахтимиздаги 822 та сайлов участкасида жами 8765 нафар участка комиссияси аъзолари тасдиqlangan. Уларнинг 7824 нафари аввалги сайлов жараёнларида иштиrok этган бўлса, 941 нафари биринчи марта иштиrok этмоқда.

**Феруза МАДРАҲИМОВА,
14-Тошкент шаҳар округ сайлов
комиссияси котиби:**

– Участка комиссия аъзоларининг 4026 нафари ҳалқ таълими тизими, 536 нафари олий таълим тизими, 578 нафари ўзини ўзи бошқариш органлари вакиллари, 2433 нафари бошқа давлат идора ва муассасалари ходимлари, 211 нафари нодавлат нотижорат ташкилот вакиллари, 981 нафари бошқа нодавлат фаолият вакиллари ҳисобланади.

Участка сайлов комиссияси аъзолари мутахассислиги бўйича 431 нафари ҳукуқшунос, 831 нафари шифокор, 391 нафари муҳандис, 639 нафари иқтисодчи, 3609 нафари педагог, 146 нафари журналист, 2718 нафари бошқа соҳа вакилдан иборат. Аъзоларнинг 104 нафари имконияти чекланган шахслар ҳисобланади. Маълумоти бўйича 7165 нафари олий маълумот, 1259 нафари ўрта-максус, 341 нафари ўрта маълумот эгаларидир.

Шунингдек, аъзоларнинг 6069 нафари аёл бўлиб, шундан раис аёллар 547 нафар, раис ўринбосарлари 461 нафар, котиблар 674 нафарни ташкил этади.

(Боши 2-бетда)

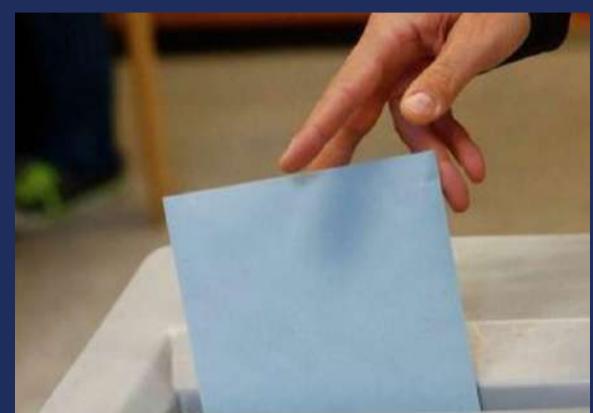
Пойтахтимизнинг Миробод туманинаги 58-умумтаълим мактабида ташкил этилган 129-участка сайлов комиссияси томонидан ҳам 9 июль куни бўлиб ўтадиган муддатидан олдин Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловига пухта ҳозирлик кўрилмоқда.

Жаҳонгир АБДУМАЛИКОВ,

129-участка сайлов комиссияси раиси:

– 14-Тошкент шаҳар сайлов округи томонидан ташкил этилган семинарларда ўқиб, сайлов бўйича малака ва кўниқмаларга эга бўлдик. Шунингдек, сайловга доир ўқув қўлланмалари ҳам тақдим этилди. Ушбу ўқув қўлланмалари билан иш жараёнимиз анча осон кечмоқда. Ҳозирда сайлов участкамиз сайловга шай ҳолатга келтирилган бўлиб, барча техникалар билан таъминланган. Ҳозирда маҳалла фуқароларига таклифномалар тарқатилмоқда.

Ахатилла ГУЛОМОВ,

185-участка сайлов комиссияси раиси:

– Бизнинг сайлов участкамизда 2898 нафар сайловчи овоз бериши кутилмоқда. Участка сайлов комиссияси раиси, ўринбосар, котиб ва аъзолари учун ўқув жараёни ташкил этилиб, барча норматив ҳужжатлар ўрганиб чиқилди. Ҳозирги жараёнда таклифномалар олинин, расмийлаштирилмоқда ва фуқароларга тарқатилияпти.

Бир сўз билан айтганда, республикамизнинг барча ҳудудларида бўлгани каби Тошкент шаҳрида ҳам муддатидан аввал Президент сайловига қизғин ҳозирлик кўрилмоқда. Мамлакатимизнинг ривожланиши ва тараққиётida муҳим аҳамият касб этадиган мазкур жараёнга биз ҳам бефарқ бўлмайлик. **Ш.ЗУФАРОВА тайёрлади**

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси Тошкент шаҳар Кенгаши томонидан 27 июнь – Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни муносабати билан байрам тадбири ўтказилди.

Унда МТДП Тошкент шаҳар Кенгаши ва туман Кенгаши депутатлари, партия фаоллари ва бир гурӯҳ ОАВ ходимлари иштирок этди.

Тадбирда «Миллий тикланиш» демократик партияси дастурий мақсад ва вазифаларини аҳоли орасида кенг тарғиб қилиша, партия Тошкент шаҳар Кенгаши ташабbusлари, депутатларнинг амалий ишларини оммавий ахборот воситалари ҳамда ижтимоий тармоклар орқали тезкор ва холисона ёритилишида самарали ҳамкорликни йўлга кўйган бир гурӯҳ журналистлар тақдирланди.

Мазкур тадбир ҳамкор журналистларнинг меҳнатларини муносаби этиши, ҳамкорлик алоқаларини янада мустаҳкамлаш, партиямиз ғоя ва мақсадларини фуқаролар орасида кенг тарғиб қилиш ишларини янги босқичга олиб чиқишига қаратилганлиги билан аҳамиятли бўлди.

Тадбирда сўз олганлар бугунги кунга келиб миллий матбуотимизнинг замонавий тамойиллар ва давр тақозо этган талаблар асосида тубдан янгиланиши, тараққий этиши учун мустаҳкам ҳуқуқий асослар ва қулай муҳит яратилганлиги, оммавий ахборот воситаларининг жамият ҳаётидаги ўрни ва таъсирини, уларнинг фаолияти самарадорлигини янада ошириш, медиа тармоқларининг ҳуқуқий, моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, янгилаш, модернизация қилиш, журналист касбининг ижтимоий мақоми, нуфузини кўтариш, соҳа ходимларининг меҳнатини моддий, маънавий рағбатлантириш йўлида катта ишлар амалга оширилаётганлигини таъкидладилар.

Отабек ЖИЯНБОЕВ,

МТДП Тошкент шаҳар Кенгаши раиси:

– Барчамизга яхши аёнки, матбуот, оммавий ахборот воситалари иши оғир ва масъулиятли фаолиятдир. Янги Ўзбекистоннинг янги тараққиёт босқичига кўтарилаётган, очиқлик ва ошкоралик, сўз ва фикр эркинлиги ҳаётимиз мезонига айланни бораётган ҳозирги даврда бу масъулият янада кучаймоқда. Бугун журналистларнинг холис муносабатларига жамият ҳар доимгиданда кўпроқ эҳтиёж сезмокда. Депутатлар ва журналистлар бирлашган ҳолда ҳаракат қиласа, муаммоларнинг ечимиға тезроқ борилади. Шу маънода қалам аҳлидан бизнинг фаолиятимизга ҳаққоний баҳо беришларини, кези келганда йўл қўяётган камчиликларимизни очик-ошкора ёзишга чорлайман.

Пойтахтимизда жойлашган Миллий матбуот марказида Давлат кадастрлар палатаси томонидан 27 июнь – Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни муносабати билан “OPPOSITE” номли матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Тадбирни Давлат кадастрлар палатаси раиси ўринбосари Р.Нишинов очиб, анжуманга ташриф буюрган барча ОАВ ходимларини ўзининг самимий тилаклари билан табриклиди.

Шундан сўнг ДКПнинг 1 йил давомида Жамоатчилик билан алоқалар бўлими томонидан амалга оширилган ишлар ҳисоботи ҳамда Ахборот хизматининг негативлар ва бошқа қийин ишларидан тайёрланган таҳлилий видеопавхаси намойиш этилди.

Тадбир сўнгидага қизиқарли савол-жавоблар бўлиб, кадастр фаолиятини ёритиб келган ва бир қатор фаол журналистларга байрам совғалари топширилди.

Хабарингиз бор, жорий йилнинг 18-25 июнь кунлари Озарбайжон Республикасининг Боку шаҳрида “Муғом олами” VI ҳалқаро фестивали ўтказилди. Унда дунёнинг турли бурчакларидан 70 дан ортиқ иштирокчи қатнашиб, улар орасида юртимиз вакиллари ҳам муносаби иштирок этди ва совринли ўринларни кўлга киритди.

Ўзбекистон Республикаси Маданият ва туризм вазирлигининг ахборотига кўра, фестивалда Юнус Ражабий номидаги Ўзбек миллий мусиқа санъати институти “Мақом хонандалиги” кафедраси ўқитувчisi, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Моҳиҷон Шомуродова Гран-При, мазкур институтнинг “Мақом чолғу ижрочилиги” кафедраси 2-босқич талабаси Шоҳжоҳон Ёриев 2-ўринни ҳамда Бухоро намунали мақом ансамбли хонандаси Дўстмурод Негмуродов 3-ўринни эгаллади.

Шунингдек, Ҳалқаро фестивалда ғолиб бўлган ўзбекистонлик иштирокчиларни Ислом Каримов номидаги Ҳалқаро аэропортида тантанали кутиб олинди.

Байрам муборак, азиз ҳамкаслар!

Ахборот соҳасидаги эркинлик ва ошкораликни таъминлаш ҳамда кенг жамоатчиликка етказишида оммавий ахборот воситаларининг фоллигини ошириш бугунги куннинг долзарб вазифасидир. Жамиятимизда демократик қадриятларни қарор топтириш, фуқароларнинг ахборот соҳасидаги конституциявий ҳуқуқларини таъминлаш, дунёда ва мамлакатимизда содир бўлаётган ижтимоий-сиёсий жараёнлар, воқеа-ҳодисалар ҳақида тезкор ва ҳақоний маълумотлар етказиш борасида оммавий ахборот воситалари ходимларининг ўрни бекиёсдир.

Шу сабабли ҳам 1993 йилдан буён ҳар йили 27 июно санасини Ўзбекистонда Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни сифатида нишонлаб келамиз. Бу кун журналистлар касб байрами бўлиш билан бирга соҳа олдида турган муаммолар, эришилган ютуқлар, маъжуд камчиликларни таҳлил қилишга ундаидиган кундир.

“Дўстлик” ордени соҳиби, “Oriat dono” радиоси бошловчisi:

— “Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни” деган байрам борлигининг ўзи бизни қувонтиради. Мазкур санада соҳа вакилларига эътибор кўрсатилиб, эъзозланади. Хусусан, амалга оширилаётган испоҳотларни кенгёритищдаги ташабbusкорлиги, шунингдек, жамиятимизда демократик қадриятларни қарор топтириш, фуқароларнинг ахборот соҳасидаги конституциявий ҳуқуқларини таъминлаш, дунёда ва мамлакатимизда содир бўлаётган ижтимоий-сиёсий жараёнлар, воқеа-ҳодисалар ҳақида тезкор ва ҳақоний маълумотлар етказидаги фидокорона меҳнатлари учун бир қатор фаҳрий журналистлар, фаол матбуотчи ҳамда блогерлар тақдирланади. Бу албатта яхши. Бугун оммавий ахборот воситалари эркин фаолият юритяпти, ўз сўзини дадил айти оляпти.

Жумладан, “Тошкент оқшоми” газетасига тўхталадиган бўлсан, бир пайтлар бу нашр уйимиизга ҳар куни олиб келинарди. Ҳар бир сонини яхши кўриб, ўқирдик. Ўзим ҳам бир неча маротаба ушбу газетага мақолалар берганиман. Пойтахтимизда ўтказиладиган “Фаввора куннари” ҳақида ёзганман. Фурсатдан фойдаланиб, мана шундай жазира маисиқ куннларда шахримиздаги фаввораларнинг барчаси ишлаб туриши мақсадга мувофиқ эканлигини айтиб ўтмоқчиман. Тўғри, бугун сув танқислиги кузатилаётган бир вақтда уни асраримиз лозим. Аммо оқшом маҳал пойтахт кўчалари ва хиёбонларида нафакат ранги чироқлар, балки фаввораларнинг отилиб туриши, ям-яшил дарахт ва майсалар кечки сайрга чиқкан ҳар бир кишига ҳузур бағишлиайди.

Фурсатдан фойдаланиб, “Тошкент оқшоми” газетаси ижодкорлари, қолаверса, барча ҳамкасларимини Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни билан табриклиман. Ҳар бир ахборот воситасининг муштариyllари, муҳлис ва томошибинлари кўп бўлсин. Мен босма нашрларда аввалигидек, фельетонлар чиқишини, таҳлилий-танқидий мақолалар орқали қайсиидир соҳадаги кемтиклар бартараф этилишини жуда хоҳлардим. Барча газетанинг ўз йўналиши бор, шу жумладан, “Тошкент оқшоми”нинг ҳам. Ушбу газета ижодкорлари Тошкент шаҳри аҳолиси ва меҳмонлари учун фойдали ва керакли маълумотларни беришдан чарчашмасин.

Анвар АБДУВАЛИЕВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист:

— “Тошкент оқшоми” газетаси ҳақида гап кетганда, талабалик йилларим ёдимга тушади. Ўша йиллари “Тошкент оқшоми” бошқа нашрлар орасида энг обрўйи баланд газеталардан бири бўлган, десам янглишман. Газетанинг обрўйи албатта бир жиҳатдан кадрлар масаласига ҳам бориб тақалади. Ўша вақтда газетанинг биргина Адабиёт бўлимида Ўзбекистондаги энг машҳур ёзувчилардан бири Ўтири Ҳошимовдек катта ижодкорлар ишлаган. Ана шу катта қозонда қайнаганлардан яна бири бугун Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасини бошқараётган Ўзбекистон Халқ шоири Сирожиддин Сайид ҳам ушбу газетада қалам тебратган. Шунингдек, ўша вақтларда “Ахборот қироли” деб ном олган ажойиб журналист Абдулла Пўлатов аввалига радиода “Ахборот”да иш фаолиятини бошлаб, сўнгра “Тошкент оқшоми”га ўтган ва ушбу газетада ахборот мактабини яратган. Шунинг учун ҳам уни “Ахборот қироли” деб аташган. “Тошкент оқшоми”нинг ҳар бир сонини интиқлиқ билан кутишга асос бор эди. Чунки, ўша вақтларда фақатгина пойтахтимиз ҳаётигина ёритилиб қолмасдан, бутун Ўзбекистон ҳаётига оид жуда долзарб материаллар, ниҳоятда кучли мақолалар чоп этилган. Журналистлар учун “Тошкент оқшоми” ҳақиқий маҳорат мактаби бўлган, деб бемалол айти оламан. Афсуски, маълум бир вақтда “Тошкент оқшоми” газетаси тўхтаб қолди. Бу ҳам ўзиға хос синов жараёни бўлди. Мана севимли газетамиз яна жонланиб, фаолият юритаётган экан, газета ижодкорларига айтир сўзим шундан иборатки, аввало тўхтаб қолган ишни яна қайтадан бошлаб, уни юргизиб олишнинг ўзи катта бир машаққат. Унинг аввалги обрўсини тиклаш эса ундан ҳам машаққатли иш. Бугун биз ахборотлар асрида яшайпмиз, одамлар ўз фикрини дадил айти оляпти. Бу эса журналиста янада катта масъулият юклайди. Аслида ҳақиқий журналист ишни газета ўқишидан бошлаши керак. Оммавий нашрлар эса ўз навбатида “жамиятнинг ойнаси” бўлмоғи лозим. Бугунги кундик Тошкент шаҳрида улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда. Пойтахтимиз кундан-кунга гўзаллашиб бормоқда. Аммо, шахримизнинг чиройини таърифлаган билан иш битмайди, унинг олдида турган муаммолар ҳам бисёр. Мисол учун сўнгги вақтларда тобора кескинлашиб бораётган экологик муаммолар юзага келмоқда. Ҳаёт бир текис эмас, унда муаммо ва камчиликлар учраб туради. Ана шу муаммо ва камчиликларга кўзгу тутиб, унга мутасадди раҳбарлар, қолаверса, жамиятимиз эътиборини қаратиш эса биз журналистларнинг вазифамизидир. Шу маънода касб байрамимиз баҳонасида айтмоқчи бўлганим, оммавий ахборот воситалари вакилларидан ҳеч бири бугун юртимизда бошланган улкан испоҳотлардан четда туришга ҳаққи йўқ. Чунки уларнинг қўлида ер юзидағи энг кучли куроллардан бири бўлган сўз туради. Юртимиз тараққиётини таъминлаш, фидоий ҳалқимизнинг меҳнати, ватанимиз истиқболини тараннум қилишга муносиб ҳисса қўшиб келаётган барча ҳамкасларимни ҳамда соҳа фаҳрийларини 27 июн – Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни билан чин қалбимдан муборакбод этаман.

Ойбек ШОМУРОДОВ, “Yoshlar” телерадиоканали АЖ директор ўринбосари:

— Тарихдан маълумки, оммавий ахборот воситаларининг иши ҳамма замонларда оғир ва масъулиятли бўлган. Доимо янгиликка интилиб, янгилик излаб, ҳаётнинг қайноқ нуқталарига кириб бориш, холислик ва ҳақонийликни биринчи ўринга кўйган ҳолда ишлаш соҳа вакилидан жуда катта масъулият талаб этади.

Журналистнинг оддий одамларга нисбатан устунлик тарафи бўлиши, яъни у оддий инсон кўролмайдиган нарсани илғай олиши керак. Бунинг учун у тинимсиз ўз устида ишланиши, билим ва малакасини ошириб бориши, янги-янги ижодий лойиҳаларини омма эътиборига ҳавола этиши лозим.

Бугунги кунда аҳолига тезкор ва ишончли ахборот етказиб бериш, мамлакатимизда амалга оширилаётган демократик испоҳотларни атрофлича акс эттириш йўлида ўз профессионал бурчани сидқидилдан адо этиб келаётган барча ҳамкасларимизни касб байрами билан самимий муборакбод этаман.

Дилхуза ЮСУПОВА, олий тоифали директор:

— Бугунги кунда сўз эркинлигидан фойдаланиб, ҳалқимиз дардига дармон бўлаётган ОАВ ходимларининг тарғибот ва ташвиқот соҳасидаги фаолияти ҳар жиҳатдан таҳсинга лойик. Уларнинг юртимиз иқтисодий ривожи, аҳоли турмуш фаровонлигини ошириш борасидаги кенг кўламли фаолияти испоҳотларга жўшқинлик бағишиламоқда. Чунки дунёнинг қайси бурчагида яшишидан қатъий назар, оммавий ахборот воситалари ходимига талаб битта, у ҳам бўлса – холислик ва ҳақонийлик. Шу жиҳатдан ҳам оммавий ахборот воситалари ходимларининг иши ниҳоятда мураккаб ва масъулиятлидир. Улар ҳалқ манфаатларини фидокорона ҳимоя қилиб, бунёдкорлик ва эзгулик хабарчиси бўлиб хизмат қилмоқда. Қаламингиз ҳамиша ўткир бўлсан.

БЛОГЕР ЖУРНАЛИСТ БҮЛА ОЛАДИМИ?

ХОЗИРГИ КУНДА УЛАРНИНГ ЖАМИЯТДАГИ ЎРНИ ҚАНДАЙ?

XXI аср блогер ва журналистлар даврига айланмоқда. Ихтимоий тармоқни турфа хил видео контентлар камраб олди. Афсуски, буларнинг ҳаммаси ўқувчига маънавий билим, мухим ва зарур ахборот беради, деб бўлмайди. Бошқача айтганда, бугун журналист ва блогерни қандай жиҳатлар ажратиб туради?

Журналист – муайян соҳа вакили. Блогер эса аксарият ҳолларда ўз қизиқишидан келиб чиқиб фикр юритади. Ҳақиқий журналистика таҳлил қиласи, тадқик этади, шарҳлайди, дунёқарашни шакллантиради, кишини фикрлашга ундейди, йўналтиради, кўнгилларга завқ-шавқ бағишлайди.

Блогер эса бундай масъулиятни ҳис этиши шарт эмас, у ўз зиммасига ҳеч қандай мажбуриятни олмаслиги ҳам мумкин. Ахборот суръати шиддатли тус олган айни замонда журналист маҳоратини ишга солиб, таҳлил ва текширув ўтказиб, ахборотни манзилга етказгунича блогер бор гапини тезкорлик билан тарқатиб бўлади.

Блогерлар ҳақида кўп гапирилди. Бизнингча, яна бир-икки йил давом этса керак бу мавзу. Нима бўлганда ҳам бу “блогер” деганинг тезкор янгиликларни узатишда журналистларни ортда қолдириб кетмоқди. Албатта, буни тан олишимиз керак. Шу сабабли ҳам ҳозирда блогерларни журналистлардан устун қўйишмоқда (бу ҳам шахсий фикр, албатта). Фақат бир нарсани англаб етишимиз қўйин бўляпти. Блогерларни чиндан ҳам журналистларга тенгласа бўладими ўзи?

Google қидирав тизимидағи мавжуд фактлар шуни кўрсатадики, блогер веб хизмати 1999 йил 23 август куни “Pyra Labs” компанияси ходими Evan Vilyams томонидан яратилган. 2003 йил февраль ойида Google компанияси ушбу хизматни “Pyra Labs”дан сотиб олган. Йиллар ўтиб хизмат анча такомиллашиб, бугун барчамизга маълум Google хизматларига кирувчи “Google bloger” кўринишига келган.

Блогерлик фаолиятига қайтадиган бўлсак, айнан Google “блогер” веб хизматини сотиб олиб, унинг имкониятларини кенгайтирганидан сўнг Фарбий Европа ва АҚШ журналистикасида блогер атамаси вужудга келади. Блогерлар журналистлардан фарқли равишда эркин қалам тебратадилар. Уларнинг асосий иш майдони интернет бўлгани сабабли, ҳар қандай янгиликни ўз вақтида аудиторияга етказиб бериш имконияти билан тез фурсатда машҳурликка эришиб олишади.

Энди блогер аслида ким, деган саволга жавоб топишига уриниб кўрамиз. Хўш, блогер ким?

Улар ҳаётларининг бир қисмини бошқалар билан бўлишишини яхши кўрадиган одамлардир. Улар санъат, маданият, сиёсат, иқтисод ва молия соҳаларига оид турли мавзуларни постларига жойлаштирадилар. Блогерларнинг мұқим иш жойи йўқ, чунки улар интернетда яшайди! Хуллас, блогер – блог юритадиган ва уни бошқарадиган киши. У аудиторияси билан турли мавзулардаги фикрлари билан ўртоқлашади.

Лекин мамлакатимида ихтимоий тармоқлар (facebook, instagram кабилар) ҳамда мобиль мессенжерларда (телеграм каналлари ва бошқалар) шахсий профилга эга, у ерда саҳифа ва каналлар очиб, ўз фикр-мулоҳазаларини аудитория эътиборига ҳавола қилаётган шахсларни блогер деб тушунишмоқда. Буни ихтимоий тармоқлардан самарали фойдаланиш ёки аудиторияни ортидан эргаштириш, деб тушунишимиш керак, назаримда. Агар фактлар ва блог ҳақидаги қоидаларга асосланадиган бўлсак, блогерлик фаолияти билан шуғулланадиган киши деб виртуал оламда ўз блог-платформасига эга бўлган (бу ерда ихтимоий тармоқ ёки мобиль мессенжерлар назарда тутилмаяпти), жамиятда содир бўлаётган воқеа-ҳодисаларга шахсий муносабатини билдириган ҳолда шахсий фикр ва мулоҳазаларини омма эътиборига ҳавола қиладиган шахсни тушунишимиш мантиқан тўғрироқ бўлади.

Блогерлар журналистлар каби маҳоратли ва масъулиятли эмас. Бироқ ҳар бир журналист блогерликка даъво қилиши мумкин. Ҳозирги ривожланиб бораётган бир пайтда мамлакатимида сўз эркинлиги бошқаруви ва оммавий ахборот воситалари вакилларига бериладиган имкониятлар анчагина кўпайди. Шу сабабдан ҳам ушбу соҳадаги маълум масалалар мұхоммада марказида. Мисол учун, ахборот ҳақида сўз юритилганда журналистлар қатори блогерлар ҳам тез-тез тилга олинадиган бўлди.

Савол туғилади: журналистнинг аксарият вазифасини бажараётган блогер журналист бўла оладими? Йўқ. Лекин бу билан блогерлардан журналистларни устун қўймоқчи эмасмиз. Эътибор берайлик ҳозирги кунда блогерман деб чет элга танқид қилган ва ёшларнинг оғигини заҳарлаётгандилар ҳам кам эмас. Аммо жамиятга фойдаси тегадиган видеолари билан инсонларни тўғри фикрлашга ундейдиган, фойдаси тегадиган блогерлар ҳам бор.

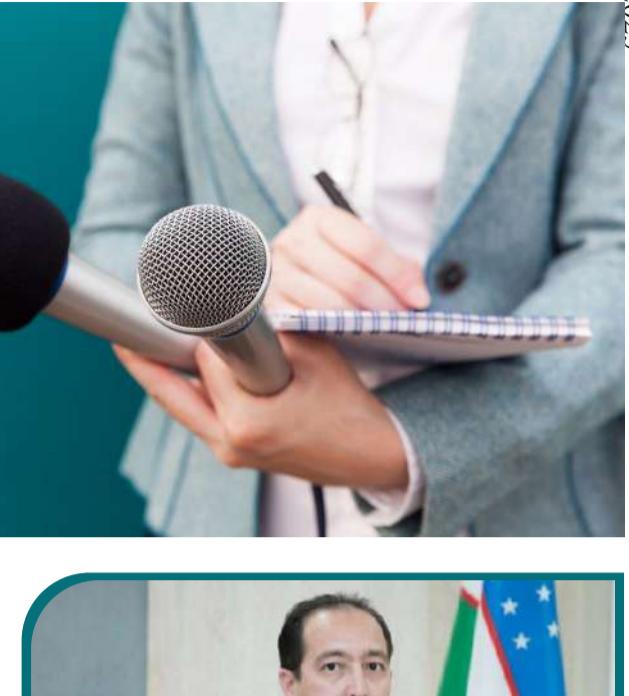
Нозима ВОХИДОВА, журналист:

– Журналист халқдан 10 йил олдин юриши керак дейилар эди. Ҳозирги кунда ихтимоий тармоқ деган бало янама тезлашиб кетди. Телевидение нуқтаи назаридан оладиган бўлсак, биз байзи бир мавзуларни токи тайёрлаб берамиз дегунча ихтимоий тармоқларда улар тезкорлик кўрсатмоқда. Шу сабабли ҳам блогерларнинг нуғузи ошди, бироқ кўп эмас.

Қўпол қилиб айтганда бизнинг нонимизни блогерлар, актёр, актрисалар яримта қилди. Айрим журналистлар қилолмаган ишни қилишди. Нима учун? Чунки биз ўша бўшлиқни тўлдиролмаяпмиз, ёнмаяпмиз, ўша жойни ўзимиз бериб кўяпмиз.

Аслида дунё тажрибасида журналистнинг ҳам блогернинг ҳам мақсади битта. Ракурсини топа билса ўша хабарларни телевединиеда ҳам бериш мумкин.

ДИЛНУРА тайёрлади

Биз Ўзбекистон Республикаси Энергетика вазирининг матбуот котibi, Ахборот сиёсати масалалари бўйича маслаҳатчиси Ҳасан Тошкхујаевнинг бу борадаги фикрлари билан қизиқдик:

– Сизнингча журналист ҳамда блогерларнинг ўхаш ва фарқли жиҳатлари нимада?

– Журналист ва блогерларнинг ўхаш тарафи уларнинг ахборотни излашида, фарқли жиҳати эса бу ахборотни тарқатишида. Журналист, истайдими ёки йўқми, барibir мутахассис ва ОАВ вакили сифатида айтиётган гапининг саломгини, келгуси оқибатларини чукур ҳис қиласи. Ўйлади. Блогер эса мутахассис эмас. ОАВ вакили ҳам эмас. У – мустақил шахс. Шу нуқтаи назардан, журналист ўзини цензура қилиши мумкин, аммо блогер зиммасида ҳеч қандай масъулият сезмаслиги боис ҳар қандай ахборотни фильтрламасдан тарқатади. Бунинг ҳам ўзига яраша ижобий ва салбий жиҳатлари бор. Яъни журналистлар ўз-ўзини цензура қилиш орқали ҳар қандай, ҳатто “ахлат” ахборотнинг одамлар онига етиб боришига тўсқинлик қилиш баробарида, мухим, бугун айтилиши керак бўлган зарур танқидий фикрларини ҳам билдиримай ўтиб кетиши мумкин. Блогерлар эса одамлар онгини “ахлат”га тўлдириши билан бир қаторда йиллар давомида давлат ва жамиятнинг эътибори қаратилмаган соҳалардаги камчиликлар, коррупцион вазиятлар ҳақида ҳам очиқ ва ўз вақтида хабар бериб қолишади.

– Блогерлар ва журналистларга нисбатан бўлаётган танқидларга қандай қарайсиз? Умуман блогерларнинг хатолари ва ютуклари ҳақида нима дея оласиз?

– Бўлаётган танқидларнинг аксарияти ўринли. Лекин бу сўз эркинлигига чек қўйиш кераклигини англатмайди. Блогосферадаги хатоларга келсак, фактчекингнинг ўқлиги, ахборотни фильтрламаслик, давлат хизматчиларига душмандек қараш кайфияти, айрим коррупцион ҳолатлар тизимдаги қонунчиликни ҳам замонга мослаҳтириш, баъзи бир халқаро ҳужжатларни миллий қонунчилигимизга имплементация қилиш зарурати юзага келганини кўрсатмоқда. Шу билан бирга, блогосферанинг жасурлиги, дадиллиги, ихтимоий фикри шакллантиришда журналистикадан кўра кўпроқ аҳамият касб эта бошлаганинг ютуклариандир.

– Ҳар қандай блогер журналист бўла оладими?

– Ҳар қандай журналист блогер бўлиши мумкин. Аммо ҳар қандай блогер журналист бўлолмайди. Бу савол худди “Сартарош жарроҳ бўлиб боз мияни оча оладими?” дегандек абсурд, назаримда. Блогер журналист бўлиши учун аввало журналистикага ихтиослаштирилган олий таълим даргоҳида таҳсил олиши керак. Жанрлар ва услублар ичидаги қайнаши керак. Таҳририятларда пишиши керак. Бусиз журналист бўлиш қўйин.

Бугун бозор иқтисодиёти шароитида яшаяпмиз. Шунинг учун блогерлар ва журналистлар фаолияти ҳақида ҳам қандайдир ягона хуносага келиш мушкул. Аммо битта фикр айта оламан: блогер журналист бўлишга интилсин, майли, аммо ўзидан журналист ясад олмасин!

СУВ ҲАВЗАЛАРИДА ЧҮМИЛИШ ҚОИДАСИНИ БИЛАСИЗМИ?

Ёзниг иссиқ кунларида ҳеч бир манзил сув ҳавзалари каби гавжум бўлмайди. Чўмилиш кишига ғайрат ва шижоат баҳш этади. Ёз мавсуми келгач, куннинг иссиқ ҳарорати кишининг чўмилишга бўлган эҳтиёжини оширади. Шу сабабли нафақат кичик ёшдагилар, балки ёши катта кишиларни ҳам сузиш ҳавзаларида учратамиз. Чўмилиш масаласида доимо хушёр бўлиш чўкиш билан боғлиқ мудҳиҳ ҳолатларнинг олдини олади.

Айни дамда чўкиш билан боғлиқ фавқулодда ҳолатларнинг олдини олиш борасида нималарга эътибор бериш кераклиги, шунингдек, бу борада фойдали бўлган айрим маслаҳатларга тўхтасак. Демак, болалар ёки биринчи маротаба сувга тушган катта ёшдагиларни сузишга ўргатиш жойи 60-90 сантиметргача чуқурлиқда бўлиши керак. Бундай чуқурлиқда одам сувдан чўчимайди, чунки оёғи таянч нуқтага эга бўлади.

Очиқ сув ҳавзаларида сузишга ўрганишда, албатта, сувнинг чуқурлиги билан бирга, оқим тезлигини ҳам эътиборга олиш лозим. Оқим тезлиги дақиқасига 10 метрдан ошмаслиги зарур. Ёз ойларида фарзандларимизни сузишга ўргатиш вақтини тўғри танлаш керак. Айрим ота-оналар куннинг иссиқ пайтидагина (соат 13:00-15:00) сузишга ўргатишга ёки чўмилишга рухсат беришади. Аслида эса эрталаб соат 10:00 дан 12:00 гача ва кечкурун соат 17:00 дан 19:00 гача кўёшнинг ультрабинафша нурлари кўп бўлади ва ана шу соатларда чўмилиш жуда фойдали. Чўмилиш муддати 5 дақиқадан 25-30 дақиқагача давом этиши мумкин.

Унда боланинг ёши, сузишга тайёргарлиги, сувнинг ҳароратига эътибор бериб, сузиш муддати астасекин ошириб борилади. Ёз пайтлари катта ёшдаги болалар сув ҳарорати +18 бўлганда, кичик ёшдагилар +20 +28 дан кам бўлмаганда очиқ сув ҳавзаларида чўмилишлари мумкин. Агар сувнинг ҳарорати +16

дан паст бўлса, чўмилмаслик керак. Сувга тушишдан олдин бош, кўкракни хўллаб, сўнг шўнгид олиш даркор.

Таъқидлаш жоизки, айни ёз мавсумида чўкиш билан боғлиқ мудҳиҳ ҳодисалар учраб туради. Бундай фожиага асосан ота-оналар, катталар томонидан назорат бўшаштирилгани, маҳалла, мактаб, коллеж, академик лицея ва бошқа хизмат ҳодимларининг ёшлар орасида тушунтириш ишлари қониқарсиз олиб борилаётгани, шунингдек, болаларнинг суза олмасликлари ҳам сабаб бўлади.

Шуни эслатиб ўтиш зарурки, факат кутқарув хизмати бўлган жойлардагина чўмилишга рухсат этилади. Шунда баҳтсиз ҳодиса юз берса, яъни бирор-бир одам чўкса, кутқарув хизмати тезда ёрдамга келади. Чўмилиш жойини чеклайдиган, кўпирб օқаётган сувга шўнғиши мумкин эмас. Чўмилиш рухсат этилмаган ҳовузлар устки қисми тинч кўринса-да, унинг тубида қандай хавфлар яширганини кўпчилик билмайди.

Самандар ҲИКМАТУЛЛАЕВ,

ФВВ Матбуот хизмати бошлиғи ўринбосари:

– Тақиқланган жойларда чўкиш билан боғлиқ вазиятлар кўп учрайди. Ва айтиш жоизки, бундай жойларда чўкиб кетган инсоннинг жасадини олиб чиққанда текширув натижалари шўнғиши вақтида сув остидаги номаълум жисмларга бориб урилиши оқибатида нохуш оқибатларга олиб келганингини кўрсатган. Яъни, ғаввосларимиз асосан бош қисми ва қорин қисмидан олинган жароҳатлар билан сувдан олиб чиқишиади.

Республикамизда 50 дан ортиқ катта-катта сув омборларимизда пляжлар ташкил этилган. Бундан ташқари, истироҳат боғларидаги кўлларимизда ҳам чўмилишга рухсат этилган жойлар мавжуд. Мана шундай жойларда кутқарувчилар бўлади. Яъни, агар чўмилиш бегилланган жойларда инсон чўқадиган бўлса, қисқа вақт ичida олиб чиқиш имконияти бор.

Қизибтурган тананидағъатан сувга тушиши натижасида бизнинг нерв толаларимиз тортишади. Халқимиз тилида айтганда: "томир тортишиб қолади". Бунинг натижасида эса оёқ ва қўл қисмлари ҳаракатсиз бўлиб қолиши мумкин. Оқибатда инсон кўрқиб кетади ва сувга чўка бошлади. Шу сабабли куннинг ўта иссиқ вақтида, ҳаттоқи, қорин тўқ ёки оч бўлган пайтда ҳам сувга тушиш тавсия этилмайди. Бундай пайтларда ҳам инсоннинг сувда чўкиб кетиш эҳтимоли юқори бўлади.

Афсуски, бундай хавфли манзилларда одамлар дақиқалик ҳордик учун "Чўмилиш мумкин эмас!" деган ёзувларга ҳам эътибор беришмайди. Бунинг оқибатларини эса қўйида келтирилган рақамлардан ҳам билиш мумкин.

муаммога дуч келиши мумкин. Шу сабабдан мутахассислар тана қизиб турган ҳолатда сувга тушишни тавсия қилмайдилар.

Айтиш жоизки, чўмилиш борасида хушёр бўлиш киши саломатлиги ва хавфсизлигининг гаровидир. Шундай экан, юртимизда мавжуд чўмилиш ҳавзаларидан фойдаланганда хушёр бўлиш, бу борада маълум қоидаларга амал қилиш ҳамда фарзандларимизнинг тақиқланган жойларда чўмилмаслигини назорат қилиш орқали уларнинг хавфсизлигини таъминлаш ҳар биримизнинг бурчимиздир. Чиллада ҳар ким ҳам сув ичидаги бўлса-да ҳордик чиқарышни истайди. Лекин қоидалар четлаб ўтилган бу ҳордик ўзингиз ва яқинларнингизга таътимай қолиши мумкинлигини ҳам ёддан чиқарманг!

Шу сабабдан Фавқулодда вазиятлар вазирлиги манзилларда профилактик тадбирларни ўтказиб бормоқда. Хавзага тушган ҳатто энг яхши сузувчи ҳам

ЎТКИР ЮҚУМЛИ ИЧАК КАСАЛЛИГИДАН ЭХТИЁТ БЎЛИНГ!

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотига кўра, ҳар йили 1-1,2 миллиард диарея – ўткир юқумли ичак касалликлари рўйхатга олинади, 4 миллионгача одам ушбу касалликнинг асоратидан вафот этади. Беморларнинг 60-70 фоизини 14 ёшгача бўлган болалар ташкил этади. Дунёда кунига 12 миллиондан ортиқ аҳоли ўткир юқумли ичак касаллиги билан касалланади.

Бошқа мавсумларга қараганда ёзинг айни иссиқ кунларида ўткир юқумли ичак касалликлари кўплаб учрайди.

Ўз-ўзидан ўткир юқумли ичак касаллиги бу қандай касаллик, қандай кечади, қайси йўллар билан юқади, касалликнинг олдини олиш учун нималар қилиш керак, деган савол туғилиши табиий. Шу каби саволларга жавоб олиш мақсадида Санитария-эпидемиологик осойишталик ва жамоат саломатлиги қўмитаси Тошкент шаҳар бошқармаси Эпидемиология бўлими мудири Дилфуз Расуловани суҳбатга чорладик.

– Дилфуз опа, мана шу саволлар жавоби аҳоли учун ҳам жуда қызиқ. Келинг, шу касаллик ҳақида батафсил маълумот берсангиз.

– Ўткир юқумли ичак касалликларини мавсумийлиги баҳор ва ёз ойлари бўлса-да, сўнгги вақтларда республикамида, шу жумладан, шаҳар аҳолиси ўртасида ҳам қиши мавсумида ушбу касалликни юқори кўрсаткичларда рўйхатга олинадиганлиги кузатилмоқда. Бу эса ташкил этилган чора-тадбирларни кучайтириш зарурлигидан далолат беради. Ўткир юқумли ичак касаллигига касаллик манбайи бемор одам бўлиб, касаллик фекал-орал, яъни оғиз орқали одамга ифлосланган сув ва озиқ-овқат маҳсулотларидан юқади. Касалликнинг асосий қўзғатувчилари шигеллалар, сальмонеллалар, иерсинийлар, эшериҳийлар, кампилобактериялар ва ротавируслар хисобланади. Қўзғатувчиси бактериялар ёки вируслар бўлиб, ошқозон-ичак тизимини заарлайди. Беморлар асосан қўнгил айнишига, қайт қилиш, нажаснинг суюқ 24 соат ичидаги камида 4-5 маротаба келишига, умумий ҳолисзликка, тана ҳароратининг кўтарилишига, қорин соҳасида оғриқа ва айрим ҳолатларда бош оғришига шикоят қилишади. Ич кетиши ҳисобига танада сувсизланиш келиб чиқади. Ўз вақтида даво чораларини кўриш муҳим аҳамиятга эгадир.

– Касалланиш ҳолатлари йил давомида кузатилиши мумкин, лекин ёз-куз мавсумида

касалликни кўпайишига қайси омиллар сабаб бўлиши мумкин?

– Эз ва куз ойларида мева-сабзавотлар, кўкатлар, полиз маҳсулотлари айни етилиб пишган палла ҳисобланади. Шу сабабли кўп ҳолатларда юқорида тилга олинган маҳсулотлар яхши ювилмасдан, баъзан эса умуман ювилмасдан истеъмол қилинади. Айнан ёзинг иссиқ кунларида болалар ва катталарада маҳсус рухсат этилмаган жойларда ёки сув ҳавзаларида чўмилиши кўп кузатилади. Бундан ташқари, ёз мавсумида сут ва сут маҳсулотлари, гўшт ва гўшт маҳсулотларини санитар-гигиеник талабларига зид равишда сакланиши оқибатида касалликни чакирувчи бактерияларнинг кўпайиши учун кулай муҳит яратилади. Гигиеник талабга мос келмайдиган, номаъум шароитларда тайёрланган озиқ-овқат маҳсулотларини, турли хилдаги чанқоқбосди ичимлекларини истеъмол қилиш натижасида касаллик келиб чиқиши ортади.

Шунингдек, термик ишлов берилмаган, яъни, қайнатилмаган сут маҳсулотларини истеъмол қилиш ҳам касалликни келиб чиқиши сабаб бўлади.

– Касалликни олдини олишда нималарга эътибор беришмиз керак?

– Доимо қайнатилган сув истеъмол қилиш; ҳўл мева, сабзавот ва кўкатларни тоза сувда ювиб, истеъмол қилиш;

нон ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларини полиэтилен халтачалар ёки усти берк қопқоқли

идишларда сақлаш;

озиқ-овқат маҳсулотларини харид қилганда ишлаб чиқариш санаси ва яроқлилик муддатига эътибор қилиш;

музлатигичда хом ва пишган озиқ-овқат маҳсулотларини тўғри сақлаш, қайта иситилган овқатни истеъмол қилмаслики;

шахсий гигиена қоидаларга риоя қилиш, кўчадан келгандан, ҳожатхонадан чиққанда ва овқатланишдан олдин кўлни соунвлаб ювиш, тирноқларни ўз вақтида олиш ва қўлларини тоза тутишга амал қилиш;

она сути билан овқатлантиришда доимо гигиеник талабларга эътибор қартиш, сунъий ёки араплаш овқатлантиришда фойдаланиладиган жиҳозларни тозалигига эътибор бериш, бир марталик истеъмол учун тайёрлаш;

тақиқланган очиқ сув ҳавзаларида чўмилмаслик, чўмилиш вақтида сувни ютиб юбормаслик;

хонадон ва ховлиларни доимо озода тутиш, чиқндиларни тўпланиб қолишини олдини олиш, суварак ва пашшаларга қарши кураш олиб бориш лозим.

Касаллик белгилари кузатилса дарҳол оиласи поликлиника шифокорига мурожаат этишига эътибор қаратинг.

– Маълумотлар учун ташаккур. Ҳар биримиз келтириб ўтилган қоидаларга риоя қилсан экимиз ва оила аъзоларимизни ўткир юқумли ичак касаллигидан ҳимоя қилган бўламиш!

РЕКЛАМА

“CHINOBOD NEFT BAZASI”
МЧЖ таъсисчилари
қарорига биноан
устав капитали
миқдорини 18 227
980 198,14 (ўн саккиз
миллиард икки
юз йигирма етти
миллион тўққиз
юз саксон минг
бир тўқсон саккиз
сўм ўн тўрт тийин)
дан 19 140 686
893,14 (ўн тўққиз
миллиард бир юз
қирқ миллион олти
юз саксон олти минг
саккиз юз тўқсон уч
сўм ўн тўрт тийин)
га ошганлигини
маълум қилади.
Маълумот учун
телефон:
(70) 202 38 21.

“CHINOBOD NEFT BAZASI”
МЧЖ ЖАМОАСИ

ҳамишаҳаримизни эзгулик ҳамда меҳр-оқибат айёми
Қурбон ҳайити билан самими муборакбод этади!

Хонадонингиздан тинчлик-хотиржамлик,
қут-барака аримасин.

Ватан фаровонлиги йўлида амалга оширилаётган
ишиларингизда омад ёр бўлсин!

UZBEKNEFTEGAZ

МАЙДОНДА МАШХУРЛИК НУҚТАСИДА КОЛИШ ҚИЙИН!

Санъат майдони катта. Унда минглаб қиёфалар бор. Аммо уларнинг ҳаммаси ҳам юлдуз эмас. Кимdir таниқли, лекин севимли бўлмаслиги ҳам табиий. Яна ўнлаб қўшиқлари бор аммо муҳлис уларнинг бир донасини ҳам ёддан билмаслиги мумкин.
Лекин биргина таронани кўйлаб юлдуз бўлиб уйғонганлар ҳам бор!

Зиёд Эшонхўжаев – хонанда, бастакор.

Совға

– Эслайман, болалигимда бизнинг хонадонимизга Ҳамза Умаров, Фани Аъзамов каби ўзбек санъатининг афсоналари, ҳалқ артистлари меҳмонга келарди. Уларга доим ҳавас билан қарадим. Қачон мусиқага кўнгил қўйдим, буни аниқ билмайман, билганим беш ёшимда акам менинг қўлимга гитара берган. Бу совға мен учун ниҳоятда бебаҳо эди. Ўшандан бўён гитара мен билан. Уйимизда пластиинкали магнитофон бўларди. Ўшанда хориж эстрадасидан дастлаб Луи Армстронгнинг ижодига мөхрим тушди. Кейин Энрико Карусони эшига бошладим. Лекин хонанда сифатида шаклланишимда Ботир Зокировнинг ижоди менга катта турти, мактаб бўлди. Яна сулоланинг машҳур вакиллари Луиза Зокирова, Фарруҳ Зокировлардан санъат сирларини ўргандим. Мен Зокировлардан санъат сирларини ўргандим, уларнинг ҳар бир ўйтлари ҳали-ҳануз қулоғимда...

“Бу оқшом...”

– Биринчи ёзган қўшиғимнинг сўзларини Шарофиддин Эшонхўжаев ёзган. 1970 йил ҳарбий хизматни ўтаб қайтганимдан кейин Ирригация институтидаги “Баёт” ансамблида ишладим, акам институтнинг маданият уйи бадиий раҳбари эди. Ўша пайтда бизга ҳар бир ансамбл ўзининг муаллифлик асарлари билан танловда иштирок этсин, деган топшириқ бўлди. Ижодий хаёллар билан юрган пайтимда акамнинг “Бу оқшом...” деган шеърларини кўриб қолдим. Акам иккимиз ўтириб шу шеърни кўйга солдик. Кейин акам нотага туширди. Танловда биринчи ўринни олдик. Ўша танловни Ўзбекистон телевидениеси бизнинг чиқишлиаримизни суратга олаётган экан. Танловдан кейин мени телевидениега таклиф қилишди. Кейин анҳор бўйида “Бу оқшом...” учун мусиқий композиция олини. Ўшанда “Тошкент тароналари” мусиқий дастурида мен Наргиза Бойхонова, Ботир Зокиров ва мен чиқкан эдик... Қўшиқ эфирга кетди. Ва эртасига аксарият ёшлар ўзларича “Бу оқшом...”ни хиргойи қиласиди... Мен ўша кунни ҳамон ҳаяжон билан эслайман.

Машҳурлик

– Мусиқани яхши кўрардим, тўғриси севардим. Лекин севгининг ўзи камлик қиласи. Санъат – бу эътибор дегани. Бу майдон катта! Унда қанчадан-қанча истеъодлар бор. Ҳаммасининг ҳам мақсади ҳалқнинг мөхрига тушиш... аммо эътиборга тушиш осон эмас. У учун меҳнат, изланиш керак. Бир кўриниб, ёниб-ёндириб кейин кўринмай қолгандар кўп. Бу майдонда машҳур бўлиш бошқа ва ўша машҳурлини, даражани ушлаб қолиш умуман бошқа масала. Мен майдонни музга ўҳшатаман. Жуда эҳтиёткорлик билан ҳаракат қиласангиз зарб билан тушасиз, сирпаниб кетасиз. Кейин ўрнингиздан қайта туриш илк қадамларингиздан ҳам оғир бўлади.

Қўлингда созинг бўлсин!

– Албатта ҳар бир санъаткорнинг ўзини репертуари бўлиши шарт. Битта бўлса ҳам ўзининг муаллифлик асари бўлиши шарт. Ҳавас бошқа, тақлид бошқа. Тақлид илк қадамларда керак. Лекин фурсати келганда ижодкор ўзлигини топиши шарт. Менимча хонандалик қисматини танлаган одам борки, албатта бирон-бир мусиқий асбобни чала олиши шарт. Гитарами, руббоми, доира ёки пианино... бу унинг профессионаллик даражасини белгилаб беради. Қолаверса, сиз менинг дардимни билмайсиз, мен қалбимдаги кечинмаларни ўзим чалиб ўзим айтиб етказганим таъсирироқ бўлади. Тўғри, созандалар чалганига айтадиганлар кўп. Аммо қўшиқнинг яралishiда дардни, кечинмаларни хонандачалик ҳеч ким ҳис қила олмайди.

Ижодий сафарлар

– Мен касбим сабабли мусофириликни бўйнимга олиб, дунё кезаяпман. Жуда кўп мамлакатларда бўлдим, уларнинг мусиқий анъаналарини ўргандим, тилларини ўзлаштиришга интилдим. Америка, Испания, Италия, яна Европанинг бир қанча давлатларига ижодий сафар қилдим. Мен рокнинг муҳлиси бўлганим учун шу жанр ривожланган ҳудудларда бўлдим. Ҳамон изланаяпман, ҳамон санъатнинг сирларини ўрганаяпман. Санъатга қадам қўйганимга 46 йил бўлди. Ўтган йиллар бесамар кетмади. Шукр, ижодимдаги қўшиқлар мухлислини топди. Мени қувонтирадигани, ҳамон менинг қўшиқларимни кўйлаётган ёшлар бор, уларга раҳмат!

Оилам

– Учта қизим бор. Набираларим бир-биридан ширин. Лекин фарзандларим санъат йўлини танламади. Тўғрироғи мен уларни мажбурламадим, улар талппинмади. Умр йўлдошим тиббиёт соҳасининг ходими, ўз ишининг устаси. Қизларим онаси каби шифокорликни танлади. Бу менга маъқул. Чунки санъатда аёлларга осон эмас. Бахтиман, чунки умр йўлдошим доим мени тушунган, қўллаб-куватлаган. Ҳатто аксарият қўшиқларимни сўзларини ҳам рафиқам ёзган.